

Nordiska rådet
Nordens Hus
Ved Stranden 18, 1061 København K, Danmark

Att.: Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden

1 juli 2025

Svar på rekommendation 2/2025

Härmed översänds svar på rekommendation 2/2025 *Att synliggöra de nordiska prisutdelningarna* från den 1 april 2025.

Med vänlig hälsning

Karen Ellemann
Generalsekreterare

REK 2/2025 Att synliggöra de nordiska prisutdelningarna

Rekommendationen har följande lydelse

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet:

- att föra en dialog med relevanta branscher och aktörer för att utvärdera möjligheten att exempelvis skapa en arena för förläggarbranschen att regelbundet ha ett utbyte i anslutning till promovering av Nordiska rådets litteraturpriser
- att undersöka möjligheterna till liknande initiativ också för övriga priskategorier
- att prioritera att öka stöd till översättningar av nordisk litteratur och uppmana till att en ökande andel av de verk som är nominerade till de nordiska litteraturprisen översätts
- att se till att det prioriteras att resurser finns för att promovera Nordiska rådets priser för att synliggöra och tillgängliggöra nominerade och vinnande bidrag för allmänheten

Meddelande från Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet för kultur tackar Nordiska rådet för rekommendationen om att synliggöra de nordiska prisutdelningarna, och uppskattar möjligheten att redogöra för aktuella utvecklingsinsatser kopplat till profileringen av de nordiska priserna. Priserna räknas till de mest prestigefyllda i Norden och har en stor betydelse för att synliggöra och markera det nordiska samarbetet.

För att främja förutsättningarna för ett breddat ansvar och fortsatt stark profilering av de nordiska priserna överfördes finansieringsansvaret av priserna från MR-K och MR-MK till MR-SAM från och med 2025. I samband med detta tillfördes även medel för en höjning av budgetposten för priserna, med en förväntan om att höjningen ska bidra till att promovera och tillgängliggöra priserna för både bransch och allmänhet.

En förutsättning för att dra nytta av de positiva effekter som priserna har för nordiska samarbetets synlighet, är deras legitimitet och attraktivitet i kultursektorn. En utgångspunkt för diskussionen om Nordiska ministerrådets ägarskap och prisernas synlighet bör alltså vara hur priset skapar ett värde för pristagare och nominerade, med de konstnärliga prestationerna i fokus.

Nordiska ministerrådet ser att Nordiska rådets presidiebeslut om ett nytt prisutdelningsformat kan vara ett bra tillfälle att tänka nytt och kreativt för att göra priserna synliga och tillgängliga för fler. Därför kommer Nordiska ministerrådet nu tillsätta ett uppdrag där en extern aktör får i uppdrag att utforma förslag på helhetskoncept för kommunikation och organisation kring Nordiska rådets priser, i syfte att stärka prisernas synlighet och attraktivitet.

Målet är att säkerställa att priserna behåller sin trovärdighet och genomslagskraft inom professionella kretsar, samtidigt som de tillgängliggörs för en bredare publik – på ett sätt som ökar både intresset och erkännandet. Nomineringarna bör även i fortsättningen medföra ett mervärde för de nominerade, till exempel genom kringaktiviteter som skapar uppmärksamhet och nätverksmöjligheter i samband med offentliggörandet av nomineringarna.

Prissekretariaten kommer att involveras i konceptarbetet, och är också väl lämpade att driva ett aktivt kommunikationsarbete i kontakt med relevanta branscher och aktörer. Ett aktuellt exempel från i år var ett arrangemang på Nordatlantens brygge i Köpenhamn i samband med offentliggörandet av nomineringarna, där de danska nominerade författarna också medverkade. Ett annat återkommande exempel är offentliggörandet av filmprisnomineringarna i samband med filmfestivalen i Haugesund, och att de nominerade filmerna därefter visas i samband med nordiska filmfestivaler. Ramhöjningen till priserna för år 2025 möjliggör för den här typen av insatser.

För barn- och ungdomslitteraturpriset utgör projektet *Den nordiska bokslukaren* en viktig promoveringskanal. I projektet skapas pedagogiskt stödmaterial kring bilderböcker som nominerats till Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris. Materialet är gratis och finns tillgängligt på alla nordiska språk. Syftet med projektet är att profilera och främja läsande av nordisk barnlitteratur i alla de nordiska länderna, för såväl läsande vuxna som barn.

Om översättning av nominerade verk

De nordiska förlagen beslutar om vilka översättningar de vill ta ut på marknaden, och precis som tillfrågade fackmiljöer nämner i betänkandet bör översättningar bygga på intresse och vilja, inte politisk styrning. Nordiska rådets litteraturpris är viktigt för att synliggöra nordiska författarskap, och det är glädjande att se hur en nominering eller vinst ofta bidrar ökat intresse och leder till att verken översätts. Men Nordiska ministerrådet kan inte kräva av förlagen att samtliga verk ska översättas till samtliga språk.

Stöd till nordiska översättningar är dock en central del av det nordiska kultur- och språksamarbetet, och i sammanhanget är det viktigt att nämna ministerrådets långvariga finansiering av Nordiskt översättningsstöd. Stödordningens syfte är att öka kännedomen om nordisk litteratur i de nordiska länderna och bidra till ökad utgivning av nordisk kvalitetslitteratur på andra språk än originalspråket. Översättningsstödet har en årlig beviljning på drygt 3,4 mdkk och mottar årligen runt 300 ansökningar från förlag för nordiska översättningar. Det finns ett stort intresse för stödet och antalet ansökningar ökar stadigt

Nordiska ministerrådet för kultur anser härmed att rekommendationen är uppfylld.